

звернення 17.11. 2013 р.).

4. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку [Наказ МФУ від 27.06.2013 р. № 627] : за станом на 27.06.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1242-13> (дата звернення 17.11. 2013 р.).

5. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування [Наказ МФУ від 30.11.99 № 291] : за станом на 17.11.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99> (дата звернення 17.11. 2013 р.).

Садовська Ірина
к.е.н., професор, завідувач кафедри
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк

СУТТЄВІСТЬ НЕФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ

Спрямування сучасних концепцій управлінського обліку на стратегічне планування і передбачення майбутніх ризиків розширює можливості інформаційних ресурсів не фінансового характеру. Історична оцінка стану підприємства базується виключно на фінансових показниках діяльності, якими є прибуток, чистий грошовий потік, рентабельність, ліквідність тощо. Така оцінка має частковий, вузько спрямований характер – оцінюється не стільки суто стан підприємства, скільки його потенціал, якість управління, вартість бізнесу підприємства тощо.

Спроба більш комплексно оцінити стан підприємства представлена в роботах російських вчених: С. В. Каледіна, Є. В. Лапіна [2; 4]. Основою такої оцінки вибрано фінансові показники, що не можна визнати повністю обґрунтованим з позицій адекватного оцінювання стратегічного розвитку підприємства. Три найчастіше використовуваних для оцінки стану підприємства показники – прибуток підприємства, грошовий потік та вартість активів підприємства (або чиста вартість) – є ретроспективними, а два з цих показників – прибуток та вартість активів – залежать від облікової політики підприємства, тобто можуть варіювати не тільки через реальні події та результати діяльності підприємства, але й внаслідок простої зміни облікової політики.

На відміну від суто фінансових ретроспективних показників, що можуть бути використані в оцінці стану підприємства, вчені розглядають сукупність підходів до оцінки стану підприємства, які базуються на не фінансових показниках – PMSB, Balanced ScoreCard, Tableau le Bord, ProMes, Business Management Window, Caterpillar тощо. Такі підходи орієнтовані на комплексне відображення стану підприємства і враховують не тільки ретроспективну, але й

поточну інформацію, описують діяльність підприємства за допомогою фінансових і не фінансових показників.

Не фінансові показники є як розрахунковими, так і описовими показниками, вимірюються в натуральних одиницях або частках.

Вперше проблему поєднання фінансових та не фінансових результатів діяльності підприємств у 90х роках ХХ ст. розглянули Р. Каплан та Д. Нортон [3]. Вони визначили збалансовану систему показників, що є концепцією комплексної оцінки вартості й ефективності роботи підприємств. Дана система містить фінансові показники як одні з основних критеріїв оцінки результатів діяльності підприємств, але підкреслює важливість показників не фінансового характеру, які оцінюють задоволеність покупців і акціонерів, ефективність внутрішніх бізнес-процесів, потенціал співробітників з метою забезпечення довгострокового, стратегічного фінансового успіху компанії [1; 3].

Не фінансові результати – це показники, виражені не в грошовому вимірнику. Однією із проблем впровадження і застосування на підприємствах системи не фінансових показників є вибір їх кількості і складу. Керівництво підприємства самостійно визначає чому варто приділити увагу, а що можна проігнорувати в конкретних умовах місця і часу. Вибрані не фінансові показники повинні відповідати таким вимогам: забезпечення зв'язку зі стратегією діяльності підприємства, можливість кількісного визначення, зрозумілість, доступність, взаємопов'язаність з іншими показниками (збалансованість), релевантність, тобто можливість внесення необхідних коректив у разі відхилення від запланованої траєкторії.

Відповідно до концепції збалансованих показників, доцільно виділяти такі групи не фінансової інформації управлінського обліку:

- відносини з клієнтами: кількість клієнтів, частка ринку, середній оборот на клієнта, середній час, затрачений на обслуговування клієнта, індекс лояльності клієнтів, індекс задоволеності клієнтів;
- внутрішні бізнес-процеси: своєчасна доставка, ріст продуктивності, рівень адміністративних витрат, час підготовки виробництва, вартість адміністративних помилок, прямі контакти з клієнтами;
- можливості навчання і розвитку персоналу: плинність кадрів, час на навчання, середній час відсутності, річні затрати на навчання однієї людини, індекс задоволення працівників.

Відображення на позабалансових рахунках не фінансових показників сприятиме більш повному розкриттю бізнес-стратегії підприємства та дозволить порівнювати ефективність рівня виробничих процесів окремих підрозділів та підприємства в цілому.

Оцінка діяльності підприємства за системою не фінансових показників дозволить визначити слабкі місця внутрішніх бізнес-процесів та інституційного середовища, і на основі цього встановити нову ефективну політику стратегічного розвитку і економічного зростання.

Список використаних джерел

1. Дмитрієва О. Збалансована система показників у стратегічному управлінні підприємствами в Україні та Угорщині / О. Дмитрієва // Вісник

Київського національного торговельно-економічного університету. – 2007. – №2. – С. 21-28.

2. Каледин С. В. Актуальные проблемы оценки деятельности и инвестирования субъектов хозяйствования в современной России: [монография] / Сергей Васильевич Каледин. – Челябинск: Челябинский дом печати, 2004. — 251 с.

3. Каплан Р. Нортон Д. Сбалансированная система показателей: от стратегии к действию . – 2-е изд. испр. и доп. / Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2003. – 320 с.

4. Лапин Е.В. Оценка экономического потенциала предприятия : монография [Текст] / Евгений Васильевич Лапин. – С.: Университетская книга, 2004. — 360 с.

Сологуб Наталія
студентка
Мулик Ярославна
асистент

Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Одним із головних податків, які становлять дохідну частину Зведеного бюджету України є податок на прибуток, який належить до загальнодержавних податків. На сучасному етапі в Україні у податковому законодавстві відбуваються зміни, тому важливою проблемою є гармонізація податкового та бухгалтерського обліку, зокрема і в обліку податку на прибуток підприємств.

Питанням удосконалення обліку податку на прибуток підприємства приділяється багато уваги, зокрема плідно працюють над цією проблемою В.Л. Андрущенко, О.Д. Василик, О.Р. Квасовський, А.І. Крисоватий, О.Л. Кириленко, М.М. Свердан, Т.Б.Савченко, С.М.Онисько та інші.

Необхідно підкреслити, що автори наукової літератури зробили вагомий внесок в удосконалення обліку податку на прибуток підприємства, проте є ряд проблем, які потребують додаткових досліджень.

Проблема взаємодії бухгалтерського обліку й оподаткування є актуальною в усіх країнах світу, де її вирішують по-різному. Облікові системи різних країн характеризуються різноманітністю, реалізується весь спектр зв'язків між бухгалтерським обліком і оподаткуванням – від сильного впливу податкових правил на систему обліку до незалежного паралельного існування обох систем.

З прийняттям Податкового кодексу відбулись суттєві зміни в оподаткуванні